

Broj: 03-02-01-5664 /23

Sarajevo, 22.08.2023. godine

KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

ul. Reisa Džemaludina Čauševića br. 1
71000 SARAJEVO

2793
Bosna i Hercegovina
Regulacija Bna
KANTON SARAJEVO
24-08-2023
Redni broj
01 04 24618-88-227

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje

Veza vaš akt broj: 01-04-24618-88/23 od 14.08.2023. godine

U vezi zastupničkih pitanja, zastupnice Sanele Klarić, koja su nam upućena nakon što smo putem našeg dopisa broj: 03-02-01-4333/23 od 13.06.2023. godine dostavili podatke o ukupnoj količini toplotne energije, koja je očitana na zajedničkim mjerilima vezanim za objekte na adresama: SALKE LAGUMDŽIJE 2, 4, 6 i 8, TRG HEROJA 32, JEZERO 5, PATRIOTSKE LIGE 38 i SEMIRA FRAŠTE 13, 14, 15, 16 i 17 u nastavku teksta su odgovori na postavljena pitanja i to:

„1. Da li ste, nakon provedenih mjera energetske efikasnosti, izvršili umanjene temperaturnog gradijenta te da li je izvršena promjena krivih u dijagramima grijanja odnosno automatika kotla prema novim parametrima za sljedeće objekte:

- *Objekat u ulici Salke Lagumdžije, Lamela broj 2, 4, 6 i 8 (Dobrinja), za period od 2015. do 2023. godine;*
- *Zgrade u nizu u ulici Semira Frašte, broj 13, 14, 15, 16 i 17 (Alipašino polje), za period od 2015. do 2023. godine;*
- *Zgrada na Trgu heroja broj 32 (Hrasno), za period od 2015. do 2023. godine;*
- *Neboder u ulici Jezero 5 (Koševo), za period od 2015. do 2023. godine;*
- *Nebodere u ulici Patriotske lige 38 (Jezero), za period od 2015. do 2023. godine?“*

„2. Da li ste nakon provedenih mjera energetske efikasnosti izvršili umanjene temperaturnog gradijenta te da li je izvršena promjena krivih u dijagramima grijanja, tj. automatika kotla prema novim parametrima za tražene zgrade?“

S obzirom da su pitanja br. 1 i 2. vrlo slična, na ista odgovaramo sljedeće:

KJKP Toplana Sarajevo već dugi niz godina provode mjere racionalne potrošnje energije odnosno povećanja energetske efikasnosti na dijelovima sistema grijanja u svom vlasništvu a sve prema raspoloživim mogućnostima.

Temperaturni gradijent je jedna od osnovnih projektovanih veličina sistema daljinskog grijanja bez obzira radi li se o toploj vodi, vreloj vodi ili vodenoj pari. Temperaturni gradijent definiše se kroz projektnu dokumentaciju, odnosi se i ima uticaja na sve pripadajuće dijelove sistema pa i na instalacije grijanja objekata na tom sistemu, te se kao takav ne može parcijalno mijenjati.

Regulacija grijanja potrošača vrši se automatski i klizno prema vanjskoj temperaturi.

Kantonalno javno komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju toplote "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo

Bosna i Hercegovina
71000 Sarajevo
Semira Frašte 22
Telefon:+387 33 45 00 30, 45 00 47
Fax:+387 33 45 05 27
Općinski sud u Sarajevu
MBS: 65-01-0427-12

Broj računa:
3389002208282707-UniCredit Bank dd Sarajevo
161000007760011-Raiffeisen Bank dd Sarajevo
1540012000333776-Intesa Sanpaolo Banka dd BiH
1346101003745344-ASA Banka dd Sarajevo
1410010001451867-Bosna Bank International dd Sarajevo

Porezni broj
01632788
Identifikacijski broj
4200353740001
PDVID
200353740001

„3. Da li posjedujete informacije o ostvarenim uštedama za energiju grijanja nakon provedenih mjera energetske efikasnosti za tražene zgrade?“

Akcionim planom za energijsku efikasnost Federacije Bosne i Hercegovine bilo je propisano ukupno 5 direktnih mjera energetske efikasnosti u stambenom sektoru. Međutim, u Kantonu Sarajevo se najčešće realizovala samo jedna mjera – „Obnova omotača postojećih stambenih zgrada i porodičnih kuća s ciljem povećanja njihove energetske efikasnosti“ (nabavka i postavljanje toplotne izolacije vanjskih zidova, izolacije krovova, stropova i podova i zamjena postojećih prozora, vrata i drugih staklenih površina s prozorima i vratima visokih energijskih karakteristika), u obimu koji je direktno zavisio od budžeta projekta za poboljšanje energetske efikasnosti. Druge mjere, poput „Poboljšanje energetskih karakteristika postojećih i ugradnja novih energetski efikasnih tehničkih sistema u stambenim zgradama i porodičnim kućama“ (optimizacija distributivne cijevne mreže, pumpnih sistema, sigurnosne i regulacijske opreme, unapređenje uređaja za regulaciju i upravljanje sistema i drugo), se najčešće nisu ni predviđale kod realizacije ovakvih projekata. S tim u vezi, pretpostavljamo da nosioci projekata za poboljšanje energetske efikasnosti (u objektima priključenim na naš toplifikacioni sistem) nisu zahtijevali dodatni angažman naših stručnih lica.

Preduzeće je na zahtjev investitora (Općina Novi Grad Sarajevo i Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo uradilo Analizu efekata pilot projekta utopljanja za objekte u ulici Semira Frašte, broj 13, 14, 15, 16 i 17. Zaključci Analize su prezentovani svim učesnicima u Projektu (predstavnicima Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS, Ministarstva komunalne privrede i infrastrukture KS, Općine Novi Grad, upravnicima: Sarajevostan, Hetig, Oki Upravitelj, Fidges-upravitelj). U Promemoriji, koja je distribuirana svim učesnicima, su prezentirani zaključci („Uštede u potrošnji toplotne energije su prosječno 13% niže nakon utopljanja objekata“; „da bi se u predmetnim objektima mogle ostvariti dalje uštede u potrošnji toplotne energije potrebno je implementirati mjere kao što su: ugradnja termostatskih duploregulirajućih ventila, ugradnja balansirajućih ventila, hidrauličko balansiranje kompletne instalacije centralnog grijanja unutar objekata“ i drugi), ali i preporuke - smjernice za realizaciju budućih projekata utopljanja objekata koji su na sistemu daljinskog grijanja KJKP Toplane-Sarajevo:

1. Prije pokretanja projekta poboljšanja energetske efikasnosti objekta neophodan je energetska audit koji treba da sadrži između ostalog i pregled svih mogućih mjera – aktivnosti na smanjenju potrošnje toplotne energije.
2. Nakon energetske audita potrebno je izraditi Izvedbeni mašinski projekat instalacija centralnog grijanja objekta koji će sadržavati: termički proračun na osnovu koeficijenata prolaza toplote novih materijala fasade, prozora, vrata itd., detaljan predmjer opreme i radova, proračune i sve ostale elemente koje treba da sadrži projektna dokumentacija za ovakvu vrstu instalacija.
3. Na osnovu Izvedbenog mašinskog projekta instalacija centralnog grijanja objekta potrebno je nabaviti i ugraditi opremu i izvesti instalaterske radove na mašinskim instalacijama centralnog grijanja.
4. Istovremeno je potrebno implementirati mjere za poboljšanje energetske efikasnosti na strani proizvodnje i distribucije toplotne energije (pumpe sa frekventnom regulacijom, hidrauličko balansiranje distributivnih mreža i sl.).
5. U cilju pravedne raspodjele utrošene toplotne energije, prije prelaska na novi način obračuna, potrebno je da ovlašteni predstavnici etažnih vlasnika zajedno sa korisnicima izvrše određene provjere unutar objekata (u pogledu korisne površine, eventualne ugradnje kombinovanih bojlera za potrošnu toplu vodu, status isključenih korisnika, i sve ostalo što bi moglo uticati na pravednu raspodjelu utrošene toplotne energije).

Nažalost, nemamo saznanja da li je za bilo koji od objekata, koji su navedeni u vašim zastupničkim pitanjima, izvršena ugradnja termostatskih duploregulirajućih ventila, ugradnja balansirajućih ventila, hidrauličko balansiranje kompletne instalacije centralnog grijanja unutar objekata, niti da su realizovane preporuke date u Promemoriju. Dakle ukoliko nam se dostave zvanični podaci o gore navedenom spremni smo se sa zadovoljstvom uključiti u sklopu svojih tehničkih mogućnosti i mogućnosti naših toplifikacionih sistema u ove aktivnosti.

S poštovanjem,

Direktor

Sejfo Ušanović